

Darius Liutikas

APIE AUTORIŲ

Knygos autorius – sociologas, Lietuvos piligrimų bendrijos pirmininkas, skautas ir kolekcininkas Darius Liutikas. Jis gimė 1977 m. lapkričio 10 d. Šiauliuose, Vilniaus universitete studijavo socialinę geografiją ir sociologiją. 2008 m. Vilniaus universitete įgijo socialinių mokslų (sociologija) daktaro laipsnį. Disertacijos tema „Tradicinė ir moderni piligrimystė kaip vertybių ir tapatumo išraiška Lietuvos visuomenėje“. 2010 m. Lietuvos mokslų akademijos apdovanojimas kaip geriausias jaunasis mokslininkas humanitarinių ir socialinių mokslų srityje, 2013 m. įvertintas už geriausią pranešimą tarptautinėje konferencijoje „Tarptautinė Religinio turizmo ir tolerancijos konferencija“ (Turkija). Užsienio ir Lietuvos mokslo leidiniuose paskelbė daugiau nei 50 mokslo straipsnių turizmo sociologijos, turizmo geografijos, religinio turizmo ir piligrimystės tematika. Lietuvos socialinių mokslų centro vyriausiasis mokslo darbuotojas, dalyvauja ir pranešimus skaito įvairiose tarptautinėse ir nacionalinėse mokslinėse konferencijose, yra trijų tarptautinių mokslo žurnalų redkolegijos narys. Mokslo interesų sritys – turizmas ir turizmo rūšys, turizmo sociologija, mobilumas, vertybinės kelionės, turizmas ir tapatumas, religinis turizmas,

šventos vietos ir šventas kraštovaizdis, kultūros paveldas ir turizmas, laisvalaikio sociologija, turizmo psichologija. Stažavosi Gento (Belgija), Oslo (Norvegija) universitetuose, Hyderabad nacionaliniame smulkių ir vidutinių įmonių institute (Indija). Vienas iš piligrimystės ir religinio turizmo tyrimų pradininkų Lietuvoje. Analizuoja piligrimystės reiškinių, kaip tapatumo ir vertybių raiškos fenomeną, o šventąsias vietas kaip svarbius kultūrinius konstruktus, kuriančius tradicijas ir ritualus. Darius Liutikas yra vienas iš tarptautinių religinio turizmo ir piligrimystės konferencijų organizatorių Azijos šalyse (nuo 2023 m.). Jis yra įgyvendinęs ir vadovavęs ne vienam svarbiam projektui kultūros, mokslo ir turizmo srityse. Jo sudarytos religiniam turizmui ir piligrimystei skirtos knygos spausdinamos ir tarptautinėse leidyklose.

Darius Liutikas ilgą laiką dirbo LR žemės ūkio ministerijoje, buvo atsakingas už įvairias kaimo plėtros programas, programų priežiūrą ir vertinimą. 2018–2019 m. – žemės ūkio viceministras, kuravęs kaimo plėtros, žuvininkystės, mokslo ir inovacijų sritis. Dirbdamas Žemės ūkio ministerijoje vadovavo ir koordinavo įvairius tarptautinius bendra-

darbiavimo projektus, ES Baltijos jūros regiono strategijos politinę sritį „Bioekonomika – žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė“ Lietuvoje, parengė valstybės institucijoms ir savivaldybėms skirtą knygą „Prisitaikymas prie klimato kaitos žemės ūkyje: projekto „BalticClimate“ pamokos“ (2012). 2020 m. – Ekonomikos ir inovacijų ministro patarėjas turizmo klausimais. Nuo 2021 m. eina VšĮ „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ direktoriaus pareigas. Nuo 2025 m. Europos muziejinių ir turistinių geležinkelių federacijos (FEDECRAIL), jungiančios beveik 60 organizacijų iš įvairių Europos šalių, valdybos narys. Darius Liutikas aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. 2004 m. jis kartu su bendraminčiais įsteigė Lietuvos piligrimų bendriją ir jai iki šiol pirmininkauja. Jis yra įvairių kultūros ir religinio paveldo projektų vadovas ir koordinatorius. Inicijavo ir suorganizavo keturias Lietuvos medžio drožėjų parodas-konkursus „Šventieji ir piligrimai“.

1992 m. išitraukė į skautų judėjimo veiklą, priklausė Žemaitijos skautų organizacijai. 1996–1998 m. studijuodamas Vilniaus universitete dalyvavo skautų studentų (akademikų) veikloje. Nuo 1993 m. kolekcionuoja skau-

tų tematikos pašto ženklus, atvirukus, vokus, kitą filatelinę medžiagą skautų istorijos tema. Nuo 2012 m. D. Liutikas dalyvauja *EuroScout* parodose ir Pasaulio skautų atributikos kolekcininkų susitikimuose. Pristatė filatelines parodas apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos skautų istoriją Vokietijoje (2012), Danijoje (2014), Austrijoje (2016), JAV (2018), Portugalijoje (2018), Estijoje (2018), Graikijoje (2021), Italijoje (2022), Ispanijoje (2024), Lietuvoje (2018, 2019, 2023, 2024). 2014 metais *EuroScout 2014* parodoje Danijoje D. Liutikui už ekspoziciją „Lietuvos skautų judėjimo istorija“ buvo įteiktas pagrindinis parodos Walterio Grobo apdovanojimas. D. Liutiko knyga „Scouting in the Baltic Countries. A History in Philately“ yra apdovanota aukso medaliais tarptautinėse filatelinės literatūros parodose-konkursuose, vykusiuose Italijoje (2018, 2021) ir Naujojoje Zelandijoje (2023). Nuo 2024 m. yra Tarptautinės skautų ir skaučių pašto ženklų kolekcininkų organizacijų federacijos (IFSCO) prezidentas. Ši federacija vienija skautų filatelijos kolekcininkų organizacijas iš 16 pasaulio šalių. D. Liutikas kolekcionuoja Lietuvos vaizdų ir geležinkelio tematikos atvirukus ir nuotraukas.

Bibliografija:

1. Darius Liutikas (red.) (2025) *Creating the Sacred Landscape. Pilgrimages and Ritual Practices*. Springer Nature.
2. Darius Liutikas (red.) (2025) *Geographies of Religious Spaces and Sacred Landscapes*. Edward Elgar Publishing.
3. Darius Liutikas, Razaq Raj (red.) (2024) *Religious Tourism and Globalization. The Search for Identity and Transformative Experience*. CABI.
4. Darius Liutikas (2024) *Siaurasis geležinkelis Lietuvoje. Anykščių ir Panevėžio siaurukas*. Panevėžys, Panevėžio rajonas ir Anykščiai.
5. Darius Liutikas, Gintarė Pociūtė-Sereikienė, Viktorija Baranauskienė, Edis Kriaučiūnas, Donatas Burneika (2023) *Turizmas Lietuvoje. Pokyčiai ir perspektyvos besikeičiančiame pasaulyje*. Lietuvos socialinių mokslų centras.
6. Darius Liutikas (red.) (2021) *Pilgrims: Values and identities*. CAB International.
7. Darius Liutikas (2021). *The Way of Grace. Via Gratiarum*. Community of Lithuanian Pilgrims.
8. Darius Liutikas (sudarytojas) (2021) *Malonių kelias*. Via Gratiarum. Lietuvos piligrimų bendrija.
9. Darius Liutikas (2018) *Scouting in the Baltic Countries. A history in philately*. Vilnius: Community of Lithuanian Pilgrims.
10. Darius Liutikas (2014) *Piligrimų keliai Lietuvoje. Žemėlapių rinkinys*. Vilnius: Lietuvos piligrimų bendrija.
11. Darius Liutikas (2014) *Pilgrim Routes in Lithuania. Map Guide*. Vilnius: Community of Lithuanian Pilgrims.
12. Darius Liutikas (2011) *Skautai. Dievui, Tėvynei, Artimui! Skautybė pašto ženkluose*. Vilnius: Lietuvos piligrimų bendrija.
13. Darius Liutikas (2009) *Piligrimystė. Vertybių ir tapatumo išraiškos kelionėse*. Vilnius: Lietuvos piligrimų bendrija.

Darius Liutikas

Lietuvos šventovės atvirukuose. Bažnyčios, cerkvės ir sinagogos miestų ir miestelių kraštovaizdyje

Lietuvių kalbos redaktorė Audronė Sakalauskaitė

Redaktorė Roma Blėkienė

Dizainerė-maketuotoja Zita Tijušienė

Išleido Lietuvos piligrimų bendrija

www.piligrimai.lt

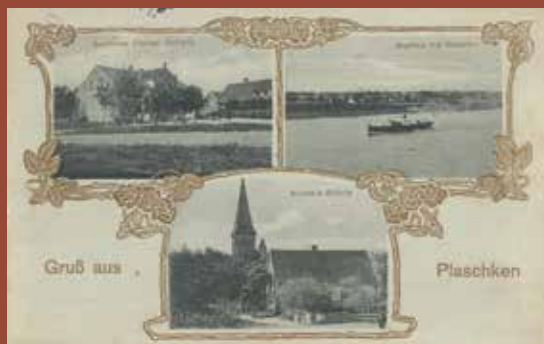
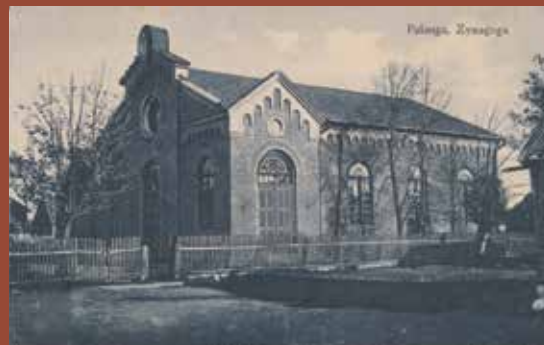
Leidinių spaudai parengė VšĮ „Terra Publica“

Tiražas 400 vnt.

ISBN: 978-609-95111-5-3

Spausdino *Standart Impresa*

.....

Šioje knygoje pristatomi atvirukai, kuriuose pavaizduotos Lietuvos šventovės – bažnyčios ir cerkvės, sinagogos, mečetės ir kenesos, koplyčios ir pakelės kryžiai, kalvarijos ir lurdų grotos. Leidinys su skaitytoju bendrauja pirmiausia vaizdais, atspindinčiais XIX a. pabaigoje prasidėjusių Lietuvos atvirukų leidybos istoriją. Knygoje pateikiama net 3400 teminių atvirukų vaizdų iš Dariaus Liutiko sukauptos asmeninės kolekcijos. Kai kurie miestų ir miestelių atvirukai yra publikuojami pirmą kartą, todėl daugelis skaitytojų turės progą pirmą kartą išvysti išskirtinius juos dominančių šventovių vaizdus. Knyga tampa aktuali visiems, norintiems susipažinti su Lietuvos šventovėmis ir jų vaizdavimo atvirukuose raida.

Leidinyje pristatomi atvirukai yra išleisti 1895–2025 metais, todėl ši knyga tampa vaizdiniu Lietuvos sakralinės istorijos, atvirukų dizaino ir leidybos metraščiu. Atvirukai knygoje suskirstyti į penkis leidybos periodus:

- Seniausi, išleisti iki I pasaulinio karo, – 633 atvirukai.
- I pasaulinio karo – 776 atvirukai.
- Tarpukario nepriklausomos Lietuvos periodo – 694 atvirukai.
- Sovietinės okupacijos laikotarpio – 446 atvirukai.
- Nepriklausomos Lietuvos – 851 atvirukas.

ISBN 978-609-95111-5-3

9 786099 511153

